

به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: کارآموزی سلامت مادر و نوزاد
شماره درس: 5152320
نوع و تعداد واحد: ۲ واحد کارآموزی (۱ واحد در بخشهای نوزادان - ۱ واحد در بخشهای زنان)
دروس پیش نیاز: سلامت مادر و نوزاد
فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناس پرستاری / ترم ۵
زمان کارآموزی: شنبه، یکشنبه، دوشنبه
محل کارآموزی: بیمارستان های امام حسین (ع)، امین، کاشانی، الزهرا
مسئول درس: دکتر نرگس عسگری
شماره تماس: ۰۳۱۳۷۹۲۷۵۰۲
نیمسال تحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۴-۱۴۰۵
زمان حضور در دفتر کار: شنبه ها ۱۶-۱۴ باهماهنگی

Email: askari.nur@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: اساتید گروه کودکان و نوزادان، اساتید گروه مراقبت ویژه، اساتید گروه مامایی

شرح درس:

این درس بر اساس مفاهیم سلامت مادران و نوزادان و قلمرو فعالیت پرستار در ارتقاء سلامت زنان، مادران و نوزادان به عنوان یک اولویت در ارائه مراقبت‌های سلامتی اولیه با توجه به راهبردهای سازمان جهانی بهداشت طراحی شده است. اهمیت نقش پرستار در تأمین حفظ و ارتقاء سلامت زنان، مادران، نوزادان و سازگاری با تغییرات منتج از بلوغ، بارداری زایمان و یائسگی ارائه می‌شود. این درس به دانشجویان فرصت می‌دهد تا توانائی‌های لازم را برای بررسی سلامت مادر، جنین و نوزاد و به طور کلی خانواده در انتظار فرزند، از طریق فرایند پرستاری، کسب نمایند. در این درس توانائی‌های لازم برای بررسی و شناخت مادر و نوزاد در معرض خطر و تشخیص مشکلات بالفعل و بالقوه سلامت آنها و انجام تدابیر پرستاری مبتنی بر شواهد در موقعیت‌های خاص ایجاد خواهد شد.

هدف کلی:

افزایش دانش و مهارت‌های عملی در زمینه نوزادان، کسب تجربه بالینی در محیط واقعی، توسعه مهارت‌های فردی و حرفه‌ای (مهارت‌های تفکر انتقادی، حل مسئله، ارتباط با بیمار و کار تیمی) و ارائه خدمات بهداشتی در زمینه مادران و نوزادان

اهداف اختصاصی:

از فراگیران انتظار می رود که در پایان دوره قادر به انجام موارد زیر باشند:

مراقبت‌های پس از زایمان:

آموزش در مورد مراقبت از مادر و نوزاد، شیردهی، پیشگیری از عفونت‌ها و مشکلات شایع پس از زایمان.

آموزش به مادر و خانواده:

ارائه آموزش‌های لازم به مادران و خانواده‌ها در مورد بهداشت فردی، تغذیه، مراقبت از نوزاد و مسائل مرتبط با سلامت مادر و نوزاد.

مراقبت در منزل:

آموزش نحوه ارائه مراقبت‌های اولیه به مادران و نوزادان در منزل، به ویژه در مناطق دورافتاده

مراقبت از نوزاد:

آموزش در مورد تغذیه نوزاد، واکسیناسیون، پایش رشد و تکامل، تشخیص و مدیریت بیماری‌های شایع نوزادان.

از فراگیران انتظار می‌رود که در پایان دوره در بخش زنان و مامایی قادر باشد:

۱. با اصول مراقبت و سلامت زنان آشنا شود.
۲. با روش مراقبت از مادر با مشکلات دوره بارداری آشنا شود.
۳. محاسبه تاریخ احتمالی زایمان را انجام دهد.
۴. مراقبت‌های دوران بارداری را بدانند.
۵. آموزش‌های مورد نیاز را در خصوص مراقبت‌های دوران بارداری، تغذیه، فعالیت و ... به مادر ارائه دهد.
۶. علائم خطر و اورژانس‌های دوران بارداری را بشناسد و مراقبت پرستاری از آن را انجام دهد.
۷. با علل درد زایمان و روش‌های مختلف دارویی و غیر دارویی کاهش درد زایمان آشنا شود.
۸. با مراحل و مراقبت‌های زایمان طبیعی (عوامل موثر، تئوری‌های مربوط به شروع زایمان، مراحل زایمانی و ...) آشنا شود.
۹. با روش‌های ارزیابی سلامت جنین آشنا شود.
۱۰. با مراقبت‌های دوره پس از زایمان آشنا شود و مراقبت‌ها را ارائه دهد.

از فراگیران انتظار می‌رود که در پایان دوره در بخش نوزادان قادر باشد:

۱۱. با تجهیزات و شرایط بخش نوزادان آشنا شود.
۱۲. اصول ارزیابی و گرفتن شرح حال در بخش نوزاد را بدانند.
۱۳. نوزادان پر خطر را بشناسد.
۱۴. اصول شیردهی و روش‌های تغذیه در نوزادان خصوصاً نوزادان نارس و کم وزن را بدانند
۱۵. اصول کنترل عفونت در بخش تخصصی نوزادان را بدانند و انجام دهد.
۱۶. روش‌های دارو درمانی و سرم درمانی در بخش نوزادان بدانند.
۱۷. آشنایی با نحوه مدیریت کردن بیمارهای شایع نوزادان را بدانند (ایکتر، RDS، Septicemia، ناهنجاری‌های بدو تولد و ...)
۱۸. روش‌های اکسیژن دهی در نوزادان را شرح دهد.
۱۹. مراقبت تکاملی را بدانند و به صورت عملی اجرا کند.
۲۰. انجام اقداماتی مانند کنترل علائم حیاتی، کنترل قند، تعبیه فیدینگ تیوپ، نستینگ و پوزیشنینگ

۲۱. ارائه آموزش به مادر و خانواده در زمینه نیازهایشان با در نظر گرفتن ارزشهای فرهنگی، مذهبی و ... را توضیح دهد.

شیوه کارآموزی:

برای دانشجویان پسر: ۱ واحد کارآموزی در بخش نوزادان و یک واحد کارآموزی در بخش اورژانس (طرح درس مرتبط با واحد کارآموزی اورژانس در گروه مراقبت ویژه بارگزاری شده است)

برای دانشجویان دختر: ۱ واحد کارآموزی در بخش نوزادان و ۱ واحد کارآموزی در بخش زنان و مامایی

شیوه کارآموزی در بخش های نوزادان: حضور در بخش های نوزادان مراکز درمانی در کنار دانشجو جهت کارآموزی و نظارت بر انجام فعالیت های دانشجو، ضمن آموزش بر بالین به صورت روزانه و ارائه کنفرانس

وظایف فراگیران:

- ۱- ارائه تکلیف مشخص شده با هماهنگی استاد بصورت کنفرانس، پوستر، کتابچه، فایل آموزشی، آموزش بالینی به والدین
- ۲- حضور فعال جهت ارائه راند بالینی و مطرح کردن طرح مراقبتی بر اساس فرایند پرستاری
- ۳- انجام پروسیجر های آموزش دیده طبق لاگ بوک

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

نمره هر واحد کارآموزی از اساتید مربوطه اخذ شده و میانگین دو کارآموزی مربوطه، به عنوان نمره پایانی اعلام می شود.

ردیف	عنوان ارزشیابی	نمره
۱	حضور فعال در کارآموزی و ارائه راند بالینی	۶ نمره
۲	ارائه تکلیف محوله (کنفرانس، پوستر، کتابچه، فایل آموزشی، آموزش بالینی...)	۶ نمره
۳	انجام پروسیجر های مربوط به دوره ذکر شده در لاگ بوک	۳ نمره
۴	آزمون پایان دوره	۵ نمره
	جمع	۲۰ نمره

سیاستها و قوانین دوره:

- ۱- حضور و ترک به موقع محل کارآموزی (در صورت تاخیر ورود به بخش بعد از ساعت ۸ آتروز غیبت محسوب می شود).
- ۲- شرکت فعال در راندهای بخش و انجام امور محوله از طرف استاد
- ۳- نمره ارزشیابی از ۲۰ می باشد.

- ۴- تعیین تکالیف با نظر استاد درس می باشد و کلیه تکالیف محوله در طول کارآموزی حداکثر در آخرین روز کارآموزی به استاد مربوطه تحویل شود.
- ۵- در صورتی که غیبت دانشجو در طول کارآموزی بیش از یک دهم ساعات کارآموزی شود درس مربوطه غیبت محسوب و حذف خواهد شد.
- ۶- دانشجویان از تجمع در ایستگاه پرستاری و استفاده از موبایل در بخش خودداری نمایند و در صورت تخلف انضباطی در بخش واحد مربوطه حذف خواهد شد.
- ۷- در صورتی که غیبت دانشجو در طول کارآموزی کمتر از یک دهم ساعات کارآموزی شود، غیبت مجاز یک روز و غیبت غیرمجاز دو روز کارآموزی جبرانی خواهد داشت و در صورت عدم جبران آن به ازای هرروز تا سقف دو نمره از نمره کل کسر خواهد شد.
- ۸- ارزشیابی: براساس موارد عمومی و تخصصی کسب شده بخش نوزادان و با در نظر گرفتن موارد ثبت شده در Book Log است.
- ۹- رعایت یونیفرم کامل طبق ضوابط دانشکده و عدم استفاده از آرایش و زینت آلات جهت دانشجویان-
- ۱۰- کارت شناسایی دانشجویی در زمان های حضور در کارآموزی ها حتما به گرده یا لباس دانشجویان آویخته شده باشد.
- ۱۱- از بغل گرفتن و تماس نزدیک با نوزادان بدون هماهنگی با استاد جدا خودداری شود

منابع اصلی:

1. Verklan MT, Walden M, Forest S. Core curriculum for neonatal intensive care nursing e-book: Elsevier Health Sciences; 2020.
- ۲- پرستاری بهداشت مادران و نوزادان لودرمیلک، شوقی م، سنجرى م، خردمند م، انتشارات جامعه نگر، ۱۴۰۲، تهران
- ۳- نوزادان نلسون، ترجمه مژگان مظاهری، سید حسین فخرایی، دکتر بهرام قاضی جهانی، دکتر آزاده زنوزی ۲۰۲۰

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

1. Keszler M, Suresh G, Goldsmith JP. Goldsmith's Assisted Ventilation of the Neonate-E-Book: An Evidence-Based Approach to Newborn Respiratory Care: Elsevier Health Sciences; 2021.
2. Cloherty and Stark's Manual of Neonatal Care 9th edition
3. Perry SE, Hockenberry MJ, Cashion MC, Alden KR, Olshansky E, Lowdermilk DL. Maternal child nursing care-E-Book: Elsevier Health Sciences; 2022.
4. Fanaroff AA, Fanaroff JM. Klaus and Fanaroff's Care of the High-risk Neonate: Elsevier Health Sciences; 2019.
۴. ونگ، پرستاری کودکان، ترجمه سونیا آرزومانیانس، نشر جامعه نگر، تهران، ۲۰۲۲.
۵. شیخ بهالالدین زاده، عفت. و راعی، وحید. پرستاری مراقبت های ویژه نوزادان (NICU). تهران: نشر بشری ۱۳۹۳.

www.uptodate.com

اهداف رفتاری مورد انتظار در بخش نوزادان

اهداف رفتاری	تاریخ
<p>۱- آشنایی با NICU و نوزادان و تجهیزات اصلی بخش (وارمر تابشی، انکوباتور، مانیتورینگ و پالس اکسی متری و بلندر)</p> <p>۲- کنترل علائم حیاتی نوزاد و نحوه لمس ، جابجایی و توزین نوزاد</p> <p>۳- اصول مربوط به مراقبت تکاملی (مدیریت محیط و درد)</p> <p>۴- اصول ارتباط با مادر و خانواده</p> <p>۵- تاکید بر انجام مراقبت بر اساس فرایند پرستاری</p>	روز اول
<p>۱- آشنایی با پرونده و کادرکس بخش نوزادان</p> <p>۲- اقدامات مراقبتی نوزادان شامل انواع روش های تغذیه، کنترل علائم حیاتی و چک قند زیر نظر استاد</p> <p>۳- توضیح در مورد نحوه ی نگه داری از شیر، تهیه شیر خشک، گرم کردن شیرمادر و ...</p> <p>۴- انجام انواع روش های تغذیه دهانی (گاوآژ و تغذیه با کپ، تغذیه با سینه مادر) در نوزادان</p> <p>کنفرانس در مورد مراقبت های بدو تولد نوزاد سالم و نوزاد نارس</p>	روز دوم
<p>۱- آشنایی اجمالی با بانک شیر</p> <p>۲- آشنایی با انواع مکمل های تغذیه ایی که به شیر مادر اضافه می شود</p> <p>۳- مشاهده تکنیک های نمونه گیری های وریدی و کاپیلاری در نوزادان</p> <p>۴- آموزش نحوه ی آماده سازی و تزریق دارو (تزریقی، خوراکی و استنشاقی)</p> <p>کنفرانس در مورد اهمیت مراقبت دمایی در نوزادان</p>	روز سوم
<p>۱- اقدامات لازم جهت نیل به اهداف رفتاری جلسات قبل</p> <p>۲- آموزش نحوه ی تهیه ی سرم در نوزادان و انواع سرم در بخش نوزادان</p> <p>کنفرانس سندروم دیسترس تنفسی (RDS) ، CPAP ، و آپنه نوزادی</p>	روز چهارم
<p>۱- اقدامات لازم جهت نیل به اهداف رفتاری جلسات قبل</p> <p>۲- کنفرانس انواع روش های اکسیژن تراپی در نوزادان</p>	روز پنجم
<p>۱- اقدامات لازم جهت نیل به اهداف رفتاری جلسات قبل</p> <p>۲- آشنایی با انواع روش های دسترسی عروقی مرکزی در نوزادان</p> <p>۳- کنفرانس تشنج و ROP</p> <p>۴- به سوالات والدین پاسخ داده شود و آموزش های مراقبت از نوزاد صورت گیرد.</p> <p>کنفرانس سپسیس و عفونت های رایج بخش</p>	روز ششم
<p>۱- اقدامات لازم جهت نیل به اهداف رفتاری جلسات قبل را به کار ببرد.</p> <p>۲- پاسخ به سوالات والدین و آموزش مراقبت از نوزاد در منزل</p> <p>کنفرانس هیپوگلاسمی</p>	روز هفتم
<p>۱- اقدامات لازم جهت نیل به اهداف رفتاری جلسات قبل را به کار ببرد.</p> <p>۲- به سوالات والدین پاسخ داده شود و آموزش های لازم صورت گیرد.</p> <p>۳- آموزش های مراقبت از نوزاد در منزل بر اساس کیس انجام شود.</p>	روز هشتم و نهم

<p>۴- آموزش نحوه مراقبت از نوزاد در منزل با در نظر گرفتن ارزش های فرهنگی، مذهبی، قومیتی، هنجارهای اجتماعی و ... انجام می شود</p> <p>۵- کنفرانس و راند با توجه به کیس های بخش انجام شود.</p>	
<p>۱- اقدامات لازم جهت نیل به اهداف رفتاری جلسات قبل را به کار ببرد.</p> <p>۲- ارزیابی نهایی دانشجو (آزمون کتبی یا شفاهی)</p>	روز دهم

**** با توجه به شرایط بخش ممکن است به صلاح دید استاد ترتیب مطالب و موضوع راند درون بخشی تغییر یابد.**

شرح و سطح فعالیت های کارآموزی نوزاد

ردیف	فعالیت	تعداد فعالیت بر اساس بالاترین سطح مورد انتظار		
		مشاهده	با کمک	با نظارت
۱.	اندازه گیری علائم حیاتی			۲
۲.	تهیه سرم، تبدیل میزان و محاسبه قطرات			۱
۳.	کار با میکروست و پمپ انفوزیون			۱
۴.	خونگیری از پاشنه			۱
۵.	تعبیه سوند N.G.T یا O.G.T			۱
۶.	تغذیه نوزاد با شیرمادر یا شیرخشک			۲
۷.	کار با انکوباتور و کات احیاء نوزاد			۱
۸.	محاسبه و تزریق دارو			۱
۹.	رعایت اصول مراقبت تکاملی			۱